

Afgørelse om Dispensation fra naturbeskyttelseslovens § 3 til oprensning og udvidelse af sø på matrikel nr. 17 c Hasmark By, Norup

Den 31. januar 2024 modtog Nordfyns Kommune ansøgning om dispensation til oprensning og en ca. 20 m² udvidelse af beskyttet sø på matr.nr. 17 c Hasmark By, Norup.

Det pågældende areal er beskyttet efter naturbeskyttelseslovens § 3, hvilket betyder, at der ikke må foretages tilstandsændringer uden forudgående dispensation. Nordfyns Kommune vurderer, at det ansøgte er at sidestille med en tilstandsændring, hvorfor det er dispensationskrævende.

Afgørelse

Nordfyns Kommune meddeler hermed dispensation fra naturbeskyttelseslovens § 3 til oprensning og udvidelse af sø på matr.nr. 17 c Hasmark By (se billede 1 og 2).

Afgørelsen er truffet af administrationen efter naturbeskyttelseslovens § 65, stk.2.

Bemærk: Dispensationen ikke må tages i brug før klagefristen er udløbet **den 16. oktober**, da en eventuel klage har opsættende virkning.

Billede 1. Søens placering på matriklen. overgroningen ses tydeligt på luffoto.

Billede 2. Ældre luftfoto, der viser udspretningsområdet for det oprensede materiale.

Vilkår for dispensationen

Indgrebet må kun udføres i perioden 1. oktober til 1. marts af hensyn til dyre- og plantelivet.

Den faste bund må ikke beskadiges under oprensningen, og søen må ikke fordybes.

Der må ikke etableres øer i søen.

Eksisterende til- og afløb må ikke ændres, og der må ikke etableres nye.

Hvis brinkerne berøres, må hældningen ikke overstige 1:5, og skal indpasses i det omgivende landskab.

Oprensede materiale skal spredes i et tyndt lag på max 20 cm, mindst 5 m fra søen. Materialet må ikke ligges på en sådan måde, at der opstår synlige volde.

Udjævningen skal udføres så den indgår naturligt i terrænet.

Udspretningen må ikke foretages på terræn, der hælder stejlt ned mod søen.

Såfremt søen er omgivet af andet beskyttet natur, må udspretningen af det opgravede materiale ikke foretages inden for beskyttet natur.

Kommunen skal kontaktes hvis der stødes på affald i forbindelse med gravearbejdet.

Udsætning af dyr (ænder, fisk, krebs m.m.) og opsætning af redehuse eller lignende er ikke tilladt.

Der må ikke tilskudsfordres inden for 10 meter af søen.

Efter oprensning må der ikke plantes eller udsås på det berørte område.

Anbefalinger til fremtidig pleje

I en 10 m bræmme omkring søen, bør der ikke dyrkes, sprøjtes eller gødskes.

Løbende fjernelse af ny opvækst af træer og buske med håndkraft kan foretages uden dispensation, men større rydninger vil kræve forudgående dispensation.

I næringsrige søer, der vedvarende gror til i dunhammer og tagrør anbefales en nedskæring (ikke oprensning) med efterfølgende fjernelse af plantemateriale. Sådan en nedskæring må kun udføres i perioden 1. november til 28. februar. Nedskæring bør undlades på ca. 1/3 af brinkerne årligt, så padder og fugle fortsat kan finde skjul i det kommende forår.

Oprensninger kan være hårde for søens liv og økonomisk bekostelig. De ovenstående anbefalinger mindsker langsomt næringsniveauet i søen og over tid vil det mindske hastigheden, hvormed søen gror til og dermed også mindske behovet for oprensninger.

Bemærkninger til vilkår

Vilkårene er stillet for at sikre, at oprensningen foretages med størst mulig hensyntagen til naturindholdet og landskabet omkring søen. Målet er at bevare og styrke de naturlige økologiske funktioner, undgå tilgroning og samtidig undgå negative følgevirkninger for dyre- og plantelivet.

Effekter af oprensning

En nænsomt udført oprensning kan forbedre søens miljøtilstand og give plads til flere hjemmehørende arter, både i vandet og omkring bredzonen. Mens overdreven oprensning eller forstyrrelser i bunden og brinkerne kan skade levesteder og ændre de naturlige vandforhold med uønskede konsekvenser.

Effekter af fodring

Fodring og udsætning af ænder eller andre dyr i eller nær søen forstyrrer naturens balance og bidrager til næringsstofophobning gennem foderrester og ekskrementer. Dette fører til opblomstring af alger og andemad, som hurtigt vil kunne modvirke formålet med oprensningen.

Effekter af beplantning

Ved at undlade at plante på det oprensede areal understøttes indvandring af naturligt hjemmehørende arter. Tilførsel af jord, såning eller etablering af prydplanter vil kunne øge næringsindholdet og fortrænge specialiserede arter.

Materialehåndtering

Det er vigtigt, at det oprensede materiale spredes i et tyndt lag og placeres i tilstrækkelig afstand til søen og andre følsomme naturområder (§ 3). Dette forhindrer tilbagevask af næringsstoffer til søen og giver plads til naturlig genvegetering.

Ændringer af tilløb- eller afløbsforhold

Hvis der ændres ved til- og afløbsforhold, etableres broer, øer eller terrasser forstyrres både de fysiske rammer og vandets naturlige bevægelse, hvilket kan skade søens langsigtede balance. Derfor må sådanne indgreb ikke finde sted.

Fremtidige plejetiltag

Plejetiltag, der tjener til at opretholde områdets hidtidige tilstand, vil kunne ske uden fremtidig dispensation, så længe det ikke involverer direkte gravning. Det vil f.eks. gælde efterfølgende håndjernelse af selvsået opvækst af træer og buske i bredzonen.

Hvis man er interesseret i at få mange forskellige plantearter til at etablere sig på bredarealet, skal man specielt de første par år efter oprensningen holde øje med dunhammer, der gerne etablerer sig på den ny gravede og blottede jord.

Om naturbeskyttelseslovens § 3 - beskyttede naturtyper

Naturbeskyttelsesloven indeholder bestemmelser, som beskytter bestemte naturtyper. Disse bestemmelser er beskrevet i lovens § 3. Naturbeskyttelseslovens § 3 angiver, at der ikke må ske ændringer i tilstanden af de beskyttede naturtyper.

Kommunen kan i særlige tilfælde give en dispensation til en tilstandsændring. Et særligt tilfælde der kan begrunde en dispensation, kan eksempelvis være, hvis det ansøgte indgreb har et naturforbedrende formål.

Den generelle beskyttelse af naturtyperne (§ 3-områderne) er et af de væsentligste instrumenter til at beskytte landets naturområder med deres levesteder for vilde dyr og planter. Hermed bidrager bestemmelsen direkte til at beskytte den danske natur.

Baggrund og beskrivelse af søen

Den 31. januar 2024 er der ansøgt om dispensation fra naturbeskyttelseslovens §3 til oprensning, herunder fjernelse af tagrør, og udvidelse på ca. 20m², af en sø beliggende på matr.nr. 17 c Hasmark By, Norup. Søen er etableret i 2010 og er beliggende i det sydvestlige hjørne af matriklen. Oprensningen har til formål, at åbne vandspejlet, forbedre vandmiljøet og gøre søen til et bedre levested for plante- og dyrelivet i området. Udvidelsen vil ske i søens nordlige ende og vil bidrage til at flade brinken ud og skabe et lavvandet område til gavn for insekter, fugle og padder. Efter udvidelsen vil søen få et areal på omkring 450m².

I forbindelse med sagen har Nordfyns Kommune den 19. august 2025 besigtiget søen. Under besigtigelsen blev det noteret, at søen har stejle brinker, som er ugunstige for dyrelivet i området. Ligeledes er der en høj forekomst af tagrør i søen, som lukker en stor del af søens overflade til. En stor del af søens brinker er groet til i rødelm. Dele af rødelmen er dog på nordsiden af søen beskåret ved håndkraft (se *billeder 3, 4 og 5*). Søens syd, øst og vestlige side er omkranset af et mindre stykke skov.

Nordfyns Kommune vurderer, at søen på nuværende tidspunkt har en ringe naturtilstand i kraft af tilgroning og stejle brinker, men at søens beliggenhed med lidt skov omkring, kan rumme et godt naturpotentiale såfremt vandspejlet genskabes, et stykke af brinken flades ud og der sker en pleje af søen.

Billede 5. Viser overgroning af tagrør om mindre rødalm.

Billede 4. Området hvor rødalm er fælet.

Billede 3.søen set fra sydsiden, overgroning af tagrør ses tydeligt.

Begrundelse for afgørelsen

Det er Nordfyns Kommunens vurdering, at der kan meldes dispensation til oprensning af søen, udvidelse med et lavandet område, med fladere brinker og fjernelse af vegetation i søen og langs brinkerne, da det ansøgte tiltag udgør en naturforbedrende indsats, som vil forbedre naturtilstanden i søen og levevilkårene for plante- og dyrelivet.

Der er i afgørelsen lagt vægt på:

At søen er kraftigt tilgroet i tagrør, og brinkerne er groet til med vedplanter. At fjernelse af tagrør og bundfald kan hjælpe til at øge lysindfaldet, og mindske næringsstoffet i søen, og dermed genskabe og fastholde søens åbne vandspejl. At oprensning, på trods af forstyrrelsen, vil være en nødvendig metode til at tilbageføre søen til en sund naturtilstand. At udvidelse med et lavere område med fladere brinker vil være til gavn for bilag IV-arter, som fx stor vandsalamandere og spidssnudet frø. Ligeledes vil det give en variation i vanddybden, hvilket vil give flere mikrohabitater, og øge den samlede artsrigdom.

Bilag IV-arter

Oprensning af søen og grødeskæring, herunder fjernelse af tagrør og vedopvækst, vil skabe mere lysåbne og varierede forhold, hvilket forventes at forbedre levestederne for bilag IV-arter. Tiltagene udføres uden for arternes yngle- og rasteperiode og med hensyntagen til det eksisterende dyre- og planteliv. Samlet vurderes det, at projektet ikke vil have en indvirkning på bilag IV-arter, men tværtimod kan forbedre forholdene.

Natura 2000

Nærmeste Natura 2000-område er N110 Odense Fjord ca. 2,8 km sydøst for projektarealet.

I kraft af projektets karakter vurderes det, at projektet hverken i sig selv, eller i forbindelse med andre planer, vil medføre en påvirkning ind i Natura 2000-området og dets udpegningsgrundlag.

Lovgrundlag

Naturbeskyttelsesloven, § 65

Gældende lovgivning kan ses på <https://www.retsinformation.dk/>

Udnyttelse af dispensationen

Dispensationen må ikke udnyttes, før klagefristen er udløbet. Dispensationen bortfalder, hvis den ikke er udnyttet inden **3 år** fra afgørelsesdatoen.

Offentliggørelse

Afgørelsen offentliggøres på Nordfyns Kommunes hjemmeside

www.nordfynskommune.dk senest den 22-09-2025

Afgørelsen er ligeledes sendt til de følgende organisationer og myndigheder:

Styrelsen for Grøn Arealomlægning og vandmiljø mail@sgav.dk

Danmarks Naturfredningsforening, dn@dn.dk

Danmarks Naturfredningsforenings lokalafdeling, dnnordfyn-sager@dn.dk

Dansk Ornitologisk Forening, natur@dof.dk

Dansk Ornitologisk Forenings lokalafdeling, nordfyn@dof.dk

Botanisk Forening Fynskredsen, fynskredsen@botaniskforening.dk

Friluftsrådet Fyn-nord, fynnord@friluftstraadet.dk

Klagevejledning

Afgørelsen kan inden 4 uger fra modtagelsen påklages til Miljø- og Fødevareklagenævnet af adressaten for afgørelsen, af ejeren af den berørte ejendom, af offentlige myndigheder, af lokale foreninger og organisationer, der har en væsentlig interesse i afgørelsen, samt af landsdækkende foreninger og organisationer, der som hovedformål har at beskytte natur og miljø eller varetager væsentlige rekreative interesser. En klage skal derfor være modtaget senest den 15. oktober 2025.

Hvis du ønsker at klage over denne afgørelse kan det ske via Klageportalen, som du finder et link til på forsiden af www.naevneneshus.dk. Klageportalen ligger på borger.dk og virk.dk.

Du logger på borger.dk eller virk.dk, ligesom du plejer, typisk med Mit-ID. Klagen sendes gennem Klageportalen til den myndighed, der har truffet afgørelsen. En klage er indgivet, når den er tilgængelig for myndigheden i Klageportalen. Når du klager, skal du betale et gebyr på kr. 900 for private og 1.800 kr. for virksomheder og foreninger. Du betaler gebyret med betalingskort i Klageportalen.

Klagefristen udløber fire uger efter afgørelsen er meddelt. Klagen skal være tilgængelig i klageportalen senest den 15. oktober.

Miljø- og Fødevareklagenævnet skal som udgangspunkt afvise en klage, der kommer uden om Klageportalen, hvis der ikke er særlige grunde til det. Hvis du ønsker at blive fritaget for at bruge Klageportalen, skal du sende en begrundet anmodning til den myndighed, der har truffet afgørelse i sagen. Myndigheden videresender herefter anmodningen til Miljø- og Fødevareklagenævnet, som træffer afgørelse om, hvorvidt din anmodning kan imødekommes.

Databeskyttelse

Du kan se hvordan Nordfyns Kommune behandler dine oplysninger på vores hjemmeside: [Databeskyttelse i Nordfyns Kommune](#)

Kontakt

Hvis du har spørgsmål, er du altid velkommen til at kontakte mig.

Venlig hilsen
Spica Svendsen

Naturmedarbejder
Direkte tlf. 21 68 79 07
spisv@nordfynskommune.dk